

w sprawie wyrażenia opinii dotyczącej spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku Akademii Kaliskiej im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku ekonomia menedżerska na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym, prowadzonego przez Ministra Edukacji i Nauki pod sygn. DSW.WPN.8014.2.2023.4.IM

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 574, z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, po zapoznaniu się z opinią II zespołu nauk społecznych prowadzącego działalność w zakresie dyscyplin: ekonomia i finanse, geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna, nauki o zarządzaniu i jakości, wyraża:

negatywną opinię

w związku z tym, że nie są spełnione warunki prowadzenia studiów na kierunku ekonomia menedżerska na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym.

Uzasadnienie:

1. Brak udokumentowanego zaangażowania interesariuszy zewnętrznych w proces projektowania koncepcji i celów kształcenia, konstruowania, realizacji i doskonalenia programu studiów. Uczelnia nie przedstawiła we wniosku wymiernych rezultatów przeprowadzonych konsultacji, wyników analiz wskazujących na oczekiwania potencjalnych pracodawców, co do przyszłych kompetencji zawodowych absolwentów projektowanego kierunku. Nie wskazano na konkretnych partnerów z otoczenia społeczno-gospodarczego biorących udział w procesie projektowania koncepcji i celów kształcenia, nie dołączono opinii interesariuszy zewnętrznych nt. zgodności koncepcji projektowanego kierunku czy programu studiów z obecnymi potrzebami rynku pracy. Jako potwierdzenie zdiagnozowanych potrzeb Uczelnia załączyła wyniki anonimowej ankiety internetowej pt. „Badanie preferencji i potrzeb dotyczących przyszłych pracowników”, jednak sformułowany zestaw pięciu pytań może stanowić źródło informacji nt. ogólnych oczekiwań dotyczących posiadanych przez absolwentów studiów wyższych kompetencji miękkich oraz chęci zatrudniania przez przedsiębiorców absolwentów wybranych kierunków studiów, natomiast nie daje odpowiednich podstaw do projektowania koncepcji i celów kształcenia oraz konstruowania programu studiów. W przedstawionym badaniu respondenci nie odnieśli się do specyficznych umiejętności oczekiwanych od absolwentów kierunku ekonomia menedżerska.
2. Brak pełnej zgodności efektów uczenia się określonych w programie studiów z założeniami przyjętymi w koncepcji kształcenia. W koncepcji Uczelnia jako kluczową umiejętność absolwenta projektowanego kierunku wskazuje umiejętność jednoczesnego prowadzenia analizy ekonomiczno-finansowej i niefinansowej w różnych obszarach działalności gospodarczej z uwzględnieniem relacji z podmiotami otoczenia instytucjonalnego

i zasadami zrównoważonego rozwoju, jednak efekt taki nie został uwzględniony w opisie kierunkowych efektów uczenia się.

3. Brak pełnej zgodności między przypisaniem efektów kierunkowych do zajęć wynikającym z programu studiów (załącznik 3 programu studiów) a realizacją efektów kierunkowych wynikającą z kart zajęć. Niezgodności w tym zakresie stwierdzono m.in. w odniesieniu do zajęć *matematyka finansowa, etyka, rynki finansowe*. Brak pełnej zgodności między założeniami programu studiów a efektami realizowanymi na poszczególnych zajęciach powoduje niepoprawną realizację (lub brak realizacji) części kierunkowych efektów uczenia się.
4. Brak poprawnego określenia specyficznych efektów uczenia się dla części zajęć przewidzianych w programie studiów oraz prawidłowego ich powiązania z efektami kierunkowymi. Pojedynczym efektem dla zajęć przypisano po kilka efektów kierunkowych, w konsekwencji czego jeden efekt zajęciowy w założeniu ma realizować jednocześnie kilka efektów kierunkowych w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych. Np. w przypadku zajęć *podstawy finansów* - efekt EU3: *Zna sposoby opodatkowania dochodowego osobistych działalności gospodarczych oraz opodatkowania obrotu gospodarczego. Ma wiedzę o funkcjach i zadaniach NBP, budżetu państwa, budżetów samorządowych* – w złożeniu realizuje jednocześnie 3 efekty kierunkowe z zakresu wiedzy, 2 z zakresu umiejętności oraz 2 z kompetencji społecznych; zajęcia *metodyka studiowania* efekt EU2: *Zna podstawowe źródła Informacji Naukowej (encyklopedie, słowniki, bibliografie, źródła elektroniczne i wirtualne)* - w złożeniu realizuje jednocześnie 1 efekt kierunkowy z zakresu wiedzy, 2 z zakresu umiejętności oraz 2 z obszaru kompetencji społecznych. Podobna sytuacja występuje w odniesieniu do większości pojedynczych efektów uczenia się określonych dla zajęć przewidzianych w programie studiów. Przypisanie tak wielu kierunkowych efektów uczenia się (często o odmiennych kategoriach) do jednego efektu dla zajęć nie pozwala na stworzenie właściwego systemu ich weryfikacji (doboru właściwych metod weryfikacji). Wskazano błędne przypisanie efektów określonych dla zajęć do efektów kierunkowych powoduje dodatkowo, że w założeniu zapisów sylabusu osiągnięcie efektu w obszarze wiedzy (deskryptory efektu: *zna, ma wiedzę*) zalicza efekty kierunkowe sformułowane w obszarze umiejętności oraz kompetencji społecznych. Brak poprawnie sformułowanych, specyficznych dla poszczególnych zajęć, efektów uczenia się i ich właściwego odniesienia do przewidzianych w programie studiów kierunkowych efektów uczenia się stanowi czynnik w istotnym stopniu utrudniający stworzenie skutecznego i rzetelnego systemu sprawdzania i oceniania efektów uczenia się osiągniętych przez studentów w toku studiów.
5. W odniesieniu do części zajęć sposób sformułowania efektów uczenia się nie pozwala na stworzenia poprawnego systemu ich weryfikacji, ponieważ w jednym efekcie zapisano szereg różnorodnych zagadnień wymagających osobnej weryfikacji. Np. zajęcia *analiza ekonomiczno-finansowa* - założony efekt dla zajęć EU1: *interpretuje i umie zastosować w pracy lub nauce treści analizy ekonomicznej na rozszerzonym poziomie, zna kluczowe pojęcia dotyczące istoty, zasobów gospodarczych, a także ich źródła, cechy i elementy procesu decyzyjnego w aspekcie niezbędnym dla funkcjonowania organizacji; zna specjalistyczne zastosowania zaawansowanych metod analitycznych oraz narzędzi i gromadzenia, analizy i prezentacji danych w organizacji; zna teoretyczne zasady*

sporządzania analizy finansowej; potrafi uczestniczyć w procesach podejmowania decyzji strategicznych oraz proponowania procedur rozstrzygnięć z wykorzystaniem zaawansowanych metod i narzędzi wspomagających procesy podejmowania decyzji. Tak przyjęty sposób opisu zakładanych efektów uczenia się sprawia, że bardzo utrudniony, a w niektórych przypadkach niemożliwy, będzie dobór odpowiednich metod weryfikacji oraz skuteczne sprawdzenie i ocena osiągniętych przez studentów efektów uczenia się.

6. Niepoprawnie zaprojektowano realizację założonych kierunkowych efektów uczenia się w zakresie kompetencji społecznych w odniesieniu do efektów uczenia się poziomie zajęć. Na poziomie zajęć brak jest bowiem w większości przypadków określania specyficznych efektów wyrażających oczekiwane kompetencje społeczne, a założone efekty kierunkowe w tym obszarze odniesiono do sformułowanych efektów w zakresie wiedzy lub umiejętności. Przykładowo na zajęciach z *matematyki finansowej* założono, że efekt EU2 – „Umie wykonać wykres funkcji posługując się pojęciem pochodnej” realizuje m.in. efekt kierunkowy z zakresu kompetencji społecznych K_K03 „Jest przygotowany do aktywnego uczestnictwa w grupach, organizacjach i instytucjach i jest zdolny do porozumiewania się z osobami będącymi i niebędącymi specjalistami w danej dziedzinie w dążeniu do uwzględnienia potrzeb interesariuszy”.
7. Niepoprawnie zaprojektowano realizację efektu uczenia się w zakresie opanowania języka obcego. W sylabusie do zajęć z języka obcego (angielski, niemiecki), jak również w przewidzianych w programie studiów zajęć *konwersacje w języku obcym*, nie wskazano biegłości językowej B2 jako oczekiwanego efektu uczenia się dla zajęć. W przypadku języka obcego, w sylabusie do tych zajęć, jako cel wskazano „*wykształcić kompetencję komunikacyjną w zakresie języka ogólnego i specjalistycznego związanego z kierunkiem studiów w formie czterech sprawności językowych: mówienia, czytania, pisanie i słuchania na poziomie B1+ wg ESOKJ*”. Wskazana do zajęć literatura również nie odpowiada oczekiwanemu w PRK 6 poziomowi kompetencji językowych.
8. W odniesieniu do zajęć *mikroekonomia, statystyka dla menedżerów, język obcy* oraz *seminarium dyplomowe* realizowanych w trakcie dwóch lub więcej semestrów nie zaprojektowano osobnego zestawu efektów uczenia się, treści programowych oraz metod weryfikacji i oceny efektów uczenia się. W konsekwencji brak jest wskazania oczekiwanego progresu wiedzy, umiejętności i kompetencji studentów na poszczególnych etapach (semestrach) realizacji tych zajęć. Brak jest wskazania warunków zaliczenia poszczególnych etapów osiągnięcia efektów uczenia się (zaliczania poszczególnych semestrów).
9. Nie jest spełniony warunek określony w § 5 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów, w którym mowa o tym, że w przypadku rozpoczęcia kształcenia na nowym kierunku program studiów jest realizowany z wykorzystaniem infrastruktury niezbędnej do prowadzenia kształcenia, w zakresie przewidzianym w tym programie, od dnia rozpoczęcia prowadzenia zajęć na tym kierunku. Uczelnia w sylabusach do części zajęć wskazała oprogramowanie klasy ERP właściwe do zarządzania współczesnymi organizacjami (Comarch Optima) jednak przedstawiony opis infrastruktury informatycznej którą aktualnie dysponuje Uczelnia nie potwierdza, że oprogramowanie to znajduje się w zasobach Uczelni. Brak jest również deklaracji zakupu tego oprogramowania przez Uczelnię. Podobna sytuacja dotyczy przewidzianych w sylabusach Branżowych Symulacji Biznesowych REVAS wymagających

zakupu licencji. Uczelnia nie zadeklarowała również uzupełnienia części z pozycji literatury wskazanych jako pozycje podstawowe dla zajęć, a które nie znalazły się w dołączonym do wniosku wykazie zasobów bibliotecznych Uczelni (np. pozycje podstawowe wskazane dla zajęć: *rola instytucji w gospodarce, innowacyjność przedsiębiorstw, zarządzanie biznesem międzynarodowym, firma a regulacje rynku*).

10. Brak zapewnienia odpowiedniego sposobu organizacji praktyki zawodowej podzielonej na trzy semestry realizacji. W sylabusie do zajęć *praktyka zawodowa* nie uwzględniono specyfiki poszczególnych etapów realizacji praktyki, a tym samym nie rozróżniono wymagań wstępnych, efektów uczenia się oraz progresu wiedzy, umiejętności i kompetencji studentów na poszczególnych etapach jej realizacji (semestr 2, 4, 6). Do praktyki zawodowej opracowano jeden sylabus (960 godzin), w którym założono osiągnięcie łącznie 4 efektów uczenia się, w tym w zakresie umiejętności wykorzystania wiedzy efekty te sformułowano jako: EU2 - *Posiada umiejętność wykorzystania zdobytej wiedzy łącznie ze zdobytym doświadczeniem w czasie odbywania praktyk zawodowych* oraz EU 3 - *Realizuje zadania w sposób zapewniający bezpieczeństwo własne i otoczenia oraz potrafi uzupełniać i doskonalić nabytą wiedzę i umiejętności*. Tak sformułowane efekty nie wskazują na specyfikę zakładanych dla praktyk umiejętności oraz nie dają możliwości stworzenia systemu weryfikacji efektów uczenia się.
11. Zaprojektowany system weryfikacji i oceny stopnia osiągnięcia założonych efektów uczenia się nie gwarantuje przejrzystości procesu weryfikacji. W sylabusach do większości zajęć nie określono sposobów weryfikacji założonych dla zajęć efektów uczenia się. We wzorze karty przedmiotu występuje pozycja „*Metody weryfikacji osiągania efektów uczenia się*” w ramach której przedstawiono tabelę odnoszącą przewidziane dla zajęć efekty uczenia się (EU) do kategorii *wiedza faktograficzna, wiedza praktyczna/umiejętności praktyczne, umiejętności kognitywne*, bądź też *kompetencje społeczne, postawy* - nie wskazano jednak jakimi metodami dany efekt będzie weryfikowany. W konsekwencji dla większości przewidzianych w programie studiów zajęć, w tym dla tych wskazanych jako zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne, metody weryfikacji nie są znane. Częściowo metody te wskazane zostały w „kryteriach oceny osiągnięcia efektów uczenia się”, jednak w wielu wypadkach opis ten jest bardzo ogólny. Przykładowo kryteria te opisano jako: „sprawdzanie wiedzy z zakresu prezentowanych zagadnień, w zależności od potrzeb: ćwiczenia, prezentacje, kartkówki, dyskusja, inne” (*etyka*); „prace badawcze /studia przypadku – ocena/analizy konkretnych spraw /sprawdzian praktyczny /cykliczne sprawdzanie przyrostu wiedzy i kształtowania umiejętności” (*przywództwo, style kierowania i organizacja pracy kierowniczej*); „ocena zaangażowania i aktywności na ćwiczeniach i w trakcie wizyt studyjnych / projekt - praca w grupach /końcowe zaliczenie” (*zarządzanie publiczne*). W wielu przypadkach w kryteriach oceny wskazano „sprawdzian praktyczny i/lub projekt” nie określając jego zakresu, kryteriów oceny itp. W obciążeniu pracą studenta nie określono nakładu pracy studenta związanego z tą formą weryfikacji efektów uczenia się. Podana we wszystkich sylabusach „skala ocen” została sformułowana w bardzo ogólny sposób (np. wymagania na ocenę 3,0 – „zadowolająca wiedza, umiejętności, kompetencje personalne i społeczne, ale z licznymi błędami”) i jest ona jednakowa dla wszystkich zajęć. Nie uwzględnia więc specyfiki założonych dla danych zajęć efektów uczenia się oraz przyjętych metod weryfikacji. Uwzględniając nieprecyzyjnie sformułowane w odniesieniu do wielu zajęć efekty uczenia

się, przedstawiony przez Wnioskodawcę opis procesu ich weryfikacji dodatkowo utrudnia określenie jaki zestaw specyficznych efektów uczenia się, w tym umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy, zostanie poddany weryfikacji i przy zastosowaniu jakich specyficznych metod się to odbędzie.

12. Opis działań na rzecz zapewnienia jakości kształcenia, o którym mowa w § 9 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (t.j. Dz. U. z 2021 poz. 661), nie jest kompletny w zakresie udziału studentów w doskonaleniu programu studiów, systemu wsparcia studentów w procesie uczenia się oraz rozwoju zawodowym, naukowym i społecznym, a także związanych z wejściem na rynek pracy.

§ 2

1. Uczelnia niezadowolona z uchwały może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, należy kierować do Polskiej Komisji Akredytacyjnej w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.
3. Na składającym wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy, na podstawie art. 245 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, ciąży obowiązek zawiadomienia Ministra Edukacji i Nauki o jego złożeniu.

§ 3

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Edukacji i Nauki,
2. Rektor Akademii Kaliskiej im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej
Stanisław Wrzosek
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/